

Andrzej Gindrych, Martyna Milewska

Ciechanów. Stanowisko 1 (Rynek)

Informator Archeologiczny : badania 15, 300-301

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Grupę pozostałych obiektów należy podzielić na dwie fazy chronologiczne: wcześniejsza zamyka się w granicach drugiej połowy VII i pierwszej połowy VIII stulecia; późniejsza między przełomem IX/X a początkiem XI wieku. Zazwyczaj też w obiektach odnoszących się do młodszej fazy, występuje ceramika górą obtaczana /typu północnowielkopolskiego/ pospołu z ceramiką całkowicie obtaczaną.

Oprócz ceramiki, znaleziono także fragmenty grzebieni rogowych, zdobioną oprawkę z tegoż materiału, surowiec rogowy /jama 29/, szydła kościane, przęśliki gliniane i kamienne, oseeki oraz drobne przedmioty żelazne. Wystąpiły także ślady produkcji żelaza w postaci żużli /jama 6/.

Wszystkim, bez wyjątku, badanym obiektom towarzyszyła większa lub mniejsza ilość kości zwierzęcych. W niektórych jamach występowały także kości rybnie i łuski. Wyjątkowo dużą ilość szczątków ichtiologicznych zawierała jama oznaczona nr 29.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza.

Prace będą kontynuowane.

CIECHANÓW
Stanowisko 1 /Rynek/

Wojewódzki Konserwator
Zabytków
w Ciechanowie

Badania prowadził mgr Andrzej Gindrych przy współpracy mgr Martyny Milewskiej /autorka sprawozdania/. Finansował WKZ w Ciechanowie. Piąty sezon badań. Średniowieczna kamienica mieszczańska /od końca XV do połowy XVII w. /.

Kontynuowano badania późnośredniowiecznej działki mieszczańskiej przy zachodniej pierzei rynku poszerzając płaszczyznę poszukiwań w kierunku południowym i zachodnim. W ten sposób wyczerpano terenowe możliwości śledzenia zabudowy omawianej działki, uzyskując jednocześnie zamierzony cel badań. Odślonięto bowiem fundamenty budynków tworzących drugi i trzeci trakt kamienicy oraz ostatecznie określono szerokość działki. Wynosiła ona 9,6 m, a więc około 2 i 1/4 pręta miary chełmińskiej. Głębokość działki wyznaczona zabudową, której zachodnią linię osiągnięto, wynosiła 27 m, tj. około 6 i 1/4 pręta. Przypuszczać można, iż nie jest to pełny jej wymiar, gdyż dalej, w kierunku zachodnim mogły znajdować się nierzadko spotykane w takich przypadkach zabudowania gospodarskie bądź ogród. Rozwiązanie tego zagadnienia nie będzie nigdy możliwe, gdyż stratygrafia terenu została zniszczona przez głębokie piwnice zlokalizowanego na tym odcinku magazynu browarnego. Jeśliby przyjąć istnienie budynków gospodarczych lub ogrodu jako części składowej późnośredniowiecznej działki mieszczańskiej, to jej odślonięta zabudowa zajmowałaby około 2/3 całej powierzchni.

W toku badań stwierdzono, iż budynki drugiego i trzeciego traktu nie były podpiwniczone. Układ dawnej zabudowy wyznaczają kamienne pozostałości fundamentów sadowionych w calcu. Wznoszono je w wykopach wąskoprzestrzennych, a stosowanie zaprawy wapiennej stwierdzono dopiero od poziomu odsadzki ceglanej. Odsłonięte prostokątne pomieszczenie drugiego traktu miało wymiary 6 x 2 m. Przylegało ono do północnej ściany ogniowej z wejściem od południa. We wnętrzu odsłonięto dostawiony do tejże ściany dobrze zachowany do wysokości przeciętnie 60 cm ceglany fundament okrągłego pieca. Wybudowano go z cegieł łączonych bardzo plastyczną gliną, którą też starannie wylepiono ścianę od wewnątrz. W dolnej partii zachowały się dwa łuki żeber cegalnych oraz sklepiony otwór popielnikowy. W toku eksploracji wnętrza wydobyto bardzo dużą liczbę ułamków naczyń /garnki, dzbanki, misy/ oraz kafli garnkowych, miskowych oraz nieliczne płytowe. Znajdźiska te datować należy na okres od schyłku XV po połowę XVI w. Wkop pod fundament pieca przeciął warstwę kulturową, w której znaleziono dwa brakteaty. Ich określenie będzie możliwe po konserwacji.

W świetle poczynionych odkryć przyjąć trzeba, iż drugi trakt kamienicy był pomieszczeniem kuchennym. Trzeci natomiast stanowiła tzw. "wielka izba" o wymiarach około 7,6 x 5,6 m. W jej narożniku północno-wschodnim odsłonięto kamienny fundament prostokątnego pieca o wymiarach 1,7 x 1,2 m. Izba wielka stanowiła ostatni etap zabudowy omawianej działki i wzniesienie jej datować należy nie wcześniej niż na połowę XVI w.

Uzyskano liczny zbiór znalezisk ruchomych, głównie w postaci późnośredniowiecznych ułamków naczyń glinianych, kafli piecowych, przedmiotów metalowych, szklanych oraz kości zwierzęce.

Prace wykopaliskowe omawianej działki zostały zakończone.

ELBLĄG
Rejon ul. Służewskiej
Zamek

Politechnika Gdańska
Instytut Architektury
i Urbanistyki
Zakład Historii Architektury

Badania prowadzili dr Zofia Hołowińska i doc. dr Ryszard Massalski. Finansowało Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Czwarty sezon badań. Północno-wschodnia część krzyżackiego zespołu zamkowego z XIII-XV w.

Badania wykopaliskowe zostały podjęte w 1977 r. na obszarze krzyżackiego zespołu zamkowego, rozebranego niemal całkowicie w 1454 r. Punktem wyjścia przy wyborze rejonu badań była analiza kilku średniowiecznych murów, zachowanych z tego zespołu do dzisiaj. Jej wyniki pozwoliły na wysunięcie hipotezy, że najstarsza część zamku, zbudowana według wszelkiego prawdopodobieństwa w 40-tych latach XIII w., była usytuowana na terenie zajęтым następnie - przypuszczalnie już w XV w. - pod miejską zabudowę, której tylna strona wychodziła na ul. Służewską.